

ירושלים, כב' באלול, תשס"א

10 בספטמבר 2001

חוזר מס' ח-06-2040

(8502.doc)

לכבוד

התאגידים הבנקאיים

הנדון : הפרשה מיוחדת לחובות מסופקים

מבוא

1. ההתפתחויות הכלכליות במשק הישראלי במהלך שנת 2001, בין השאר על רקע המצב הבטחוני והמשבר הכלכלי עולמי בענפי הטכנולוגיה החדשה, גרמו לעליה משמעותית בסיכון האשראי הגלום, כיום, בפעילות של התאגידים הבנקאיים בכלל, ובפעילותם בענפי משק מסוימים אשר נקלעו לקשיים ניכרים בפרט.
2. עקרונות הטיפול בחובות בעייתיים אשר מיושמים כיום במערכת הבנקאות הישראלית אינם כוללים מנגנון ליצירת רזרבות משמעותיות לביצוע הפרשות ספציפיות לחובות מסופקים בגין הסיכון הקיים בתיקי האשראי, אשר הפסדי אשראי בגינו טרם יוחסו באופן ספציפי ללווה מסוים. בהתייחס לאינדיקציות שונות שבידינו, נראה כי להיקף ועומק סיכוני האשראי הקיימים בתיק ואשר טרם זוהו באופן המאפשר את ייחוסם ללווה מסוים, לא ניתן עד כה ביטוי מלא בהתאמת האומדנים המשמשים בהערכת הפסדי האשראי ובקביעת היקף ההפרשות לחובות מסופקים אשר נרשמו בדוחות רווח והפסד של התאגידים הבנקאיים.
3. לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות, קבעתי שעל התאגידים הבנקאיים לבצע הפרשה מיוחדת לחובות מסופקים בנוסף להפרשות הקיימות - ההפרשה הספציפית, ההפרשה הנוספת וההפרשה הכללית.

ההוראה

4. (א) (1) תאגיד בנקאי יבצע לא יאוחר מ- 31.12.01, הפרשה מיוחדת לחובות מסופקים בסכום מצטבר שלא יפחת מסך כל אלה:
- (א) 0.15% מיתרת נכסי הסיכון ליום 30.6.01.
- (ב) 1% מיתרת החבות בהשגחה מיוחדת ליום 30.6.01.
- (ג) 2.5% מיתרת החובות הבעייתיים בניכוי יתרת החבות בהשגחה מיוחדת, ליום 30.6.01.
- (2) תאגיד בנקאי יפריש ב- 30.9.01 לפחות מחצית מן ההפרשה המיוחדת הנדרשת על-פי פסקה (1).
- (ב) ההפרשה המיוחדת תישמר בסכומה הנומינלי בכפוף לאמור להלן.
- (ג) ההפרשה המיוחדת, לא תיכלל בהון התאגיד הבנקאי לצורך חישוב יחס הון מזערי ותנוכה מהנכסים המאזניים או הסעיפים החוץ מאזניים בחישוב סך נכסי הסיכון לצורך הוראת יחס הון מזערי (ניהול בנקאי תקין הוראה מס' 311).
- (ד) על אף האמור בסעיף קטן (א), אין חובה להפריש הפרשה מיוחדת בגין הלוואות שבגינן מבוצעת הפרשה לפי עומק הפיגור כמפורט בנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 314 (טיפול בחובות בעייתיים).

לעניין סעיף זה:

חוב בעייתי

- חובות בהשגחה מיוחדת - כהגדרתם בעמודים 8-661 ו-9-661 בהוראות הדיווח לציבור.**
- נכסי סיכון - נכסים מאזניים אליהם מתייחסים סעיפים 1(ג) ו-1(ד) בנספח ב' (שקלול הנכסים המאזניים לפי דרגות סיכון) להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 311 בדבר יחס הון מזערי וכן סעיפים חוץ מאזניים אליהם מתייחס סעיף 1(ו) לנספח ג' (מקדמי המרה לאשראי של סעיפים חוץ מאזניים), להוראה הנ"ל. זאת למעט:**
- (1) נכסי הסיכון הנ"ל בסניפי חו"ל של התאגיד הבנקאי.
- (2) יתרות הכלולות בספרי הבנק בסעיפי בניינים וציוד.

5. החל מסוף שנת 2003 ובהתאם להתפתחות סיכוני האשראי והיקף ההפרשות הספציפיות אשר תירשמה לחובות מסופקים במהלך השנים הקרובות, בכוונתי לשקול התרת שימוש בהפרשה המיוחדת כנגד הפרשות ספציפיות לחובות מסופקים שתירשמה בדוח רווח והפסד.

6. (א) (1) תאגיד בנקאי שרשם בשנה שוטפת מסוימת, החל משנת 2000, הפרשות ספציפיות חריגות לחובות מסופקים, לעומת ההפרשות הספציפיות שרשם בשנים קודמות, יהיה רשאי לפנות למפקח ולבקש אישור להקטנת ההפרשה המיוחדת.
- (2) כהפרשה חריגה בשנת 2001 ואילך ייחשב עודף הפרשות ספציפיות שירשם בשנה שוטפת מסוימת מעל הסכום המתקבל מתוספת של 25% על ההפרשות הספציפיות שרשם אותו תאגיד בנקאי בשנה קודמת (לדוגמא: בתאגיד בנקאי בו ההפרשה הספציפית בשנת 2000 היא 100 ובשנת 2001 היא 150, הסכום שייחשב כהפרשה חריגה הוא $150-125=25$).

- (ב) תאגיד בנקאי בו סיכון האשראי הוא נמוך בשל הרכב ייחודי של תיק האשראי ואשר בדרך כלל שיעור הפרשותיו לחובות מסופקים נמוך, יהיה רשאי לפנות למפקח ולבקש הפחתה משיעור ההפרשה המיוחדת שנקבע בהוראה זו.
- (ג) תאגיד בנקאי בו יחס ההון לסיכום המשוקלל של רכיבי הסיכון בנכסיו המאזניים והסעיפים החוץ מאזניים הוא בשיעור 14% או יותר רשאי לבצע הפרשה מיוחדת שלא תפחת ממחצית ההפרשה המיוחדת הנדרשת על-פי הוראה זו.
- (ד) עמדתנו היא שבתנאי ההוראה לא ניתן לרשום מיסים נדחים לקבל בגין ההפרשה המיוחדת.

תחולה

7. הוראה זו תחול על תאגיד בנקאי (על בסיס לא מאוחד), למעט בנק חוץ וחברת שירותים משותפת.

בכבוד רב,

יצחק טל

המפקח על הבנקים